

GŁOS POMORZA

Organ PPS na Pomorze północne, Warmię i Mazury

Rok 2

Grudniadz, wtorek, dnia 8 stycznia 1946 r.

Nr. 6

Świat na lewo

Poszczególne kraje europejskie przechodzą głębokie przemiany, przemiany, które nie tylko dla całych narodów, lecz również dla pojedynczych jednostek mają zasadnicze znaczenie.

Świat robi bowiem zwrot na lewo! Anglia, Francja, Czechosłowacja, Węgry — wprowadzają nowe formy ustroju gospodarczego.

Nowe formy ustroju gospodarczego uchwalili również nasza Krajowa Rada Narodowa przez przyjęcie ustawy o upaństwowieniu przemysłu.

Przemiany te, o znaczeniu historycznym, mają swoją wymowę.

Przemiany te ze szczególnym zadowoleniem wita oczywiście świat pracy, witają je robotnicy, chłopcy i inteligenci pracujący, zjednoczeni w Polskiej Partii Socjalistycznej, jako ci bojownicy, którzy na swych sztandarach zapisane mieli wezwanie do walki o lepszą przyszłość, o sprawiedliwszy ustrój.

Hasła i dążenia nasze o lepsze Jutro zwalczała przedwojenna reakcja — rodzima i zagraniczna — wszędzie i na każdym kroku. Reakcja ta zwalczała nie tylko nasz program, zwalczała również głosicieli tego programu i jego nieustraszonych szermierzy.

Reakcja kapitalistyczno-endecko-obszarnicza nie zdołała jednakowoż powstrzymać biegu wypadków. Nie zmienia historii świata resztki tracących grunt pod nogami pacholców reakcyjnych.

Świat konsekwentnie kroczy naprzód ku postępowi, ku sprawiedliwości społecznej i na tej drodze kroczyć będzie nadal aż do zupełnego wyzwolenia człowieka.

Jednym z najważniejszych etapów na tej drodze — to upaństwowienie przemysłu, jak kopalni, hut, kolei, przedsiębiorstw energetycznych, przemysłu zbrojeniowego — jednym słowem tego wszystkiego, co służy do kierowania nawą państwową, co jest ręką państwa suwerenności państwa.

Ustawa o upaństwowieniu przemysłu niezależna nas od niewydolnych potęg międzynarodowego kapitału, usuwa możliwości niesprawiedliwości wysokich zysków jednostek, zaś wobec zagranicy postawia nas w takiej sytuacji, która daje jej większe i rentowniejsze zainteresowanie w odbudowie naszego kraju. A to jest również jeden z przewodnich motywów ustawy.

I otóż spełniają się marzenia klasy robotniczej o unarodowieniu przemysłu, który służyć będzie już nie kapitalistom, lecz narodowi — masom pracującym, chroniąc ich równocześnie przed wyzyskiem zachłanych jednostek.

Zwycięza Narod, świat pracy kroczy naprzód, zaś reakcja polska traci jedną z dalszych podstaw swej egzystencji, mianowicie podstawę materialną, która była głównym źródłem jej dziś już gasnącej potęgi.

Niezależnie od uchwalonej nacionalizacji kluczowych gałęzi przemysłu — droga do inicjatywy prywatnej

Parlament nasz zdolny jest do kierowania się interesami Państwa i Narodu

Prezydent Bierut na zakończenie obrad IX sesji K. R. N.

Na zakończenie obrad zabrał głos prezydent Bierut, podnosząc, iż praca IX sesji K. R. N. miała niezwykle doniosłe znaczenie w swych uchwałach i treści.

Stwierdziliśmy — oświadcza mówca — że Rząd Jedności Narodowej, Prezydium K. R. N., nasze władze i nasz naród idą po właściwej drodze i że po tej drodze powinny kroczyć nadal. Pod tym względem stanowisko Rady nie podlegało żadnym wahaniom. Stwierdziliśmy następnie i drogą uchwał przyjęliśmy szereg niezwykle doniosłych aktów, które mają historyczne znaczenie dla całego

naszego narodu. Niewątpliwie ważną rzeczą jest, że pomimo pewnych tarć, które oczywiście są w każdym parlamencie, uchwały te zostały przyjęte jednomyślnie. Świadczy to o zdolności naszego parlamentu do tego, ażeby kierować się przede wszystkim interesem ogólnonarodowym, interesem Państwa i narodu jako całości.

Kończąc pracę tej sesji, mówca chciałby jeszcze raz zaapelować do wszystkich posłów, ażeby w zrozumieniu żądań, jakie stoją przed Polską i narodem polskim, przed Państwem Polskim, jeszcze większy wysiłek włożyli w to, by praca nasza szła bez

zgrzytów, zgodnie, dla dobra narodu, Państwa Polskiego i dla dobra naszej przyszłości. Można unikać i należy unikać wszystkiego, co hamuje tę pracę, pracę niezwykle ważną, pracę, od której zależy byt i przyszłość Państwa naszego, byt i przyszłość Polski. Prezydent apeluje do wszystkich posłów, ażeby w swej pracy terenowej kierowali się także tym samym poczuciem dobra ogólnonarodowego, jakim kierowali się w tych obradach. Prezydent żegna i dziękuje posłom za pracę.

Po okrzykach na cześć Prezydenta Izba odśpiewała Hymn Państwowy.

Delegacje na otwarcie obrad Org. Narodów Zjedn. w drodze do Londynu

Warszawa, 7. 1. (PAP). W poniedziałek, 7. 1. br. odleciała z Warszawy do Londynu delegacja polska na otwarcie obrad Organizacji Narodów Zjednoczonych.

W skład delegacji wchodzi: Minister Spraw Zagranicznych Wincenty Rzymowski, wiceminister Zygmunt Modzelewski, minister pracy i opieki społecznej Jan Stańczyk, minister administracji publicznej dr. Władysław Kiernik, członek Prezydium K. R. N. Wacław Barcikowski oraz główny doradca delegacji dr. Henryk Kołodziejski. Do składu delegacji w Londynie dołączy się ambasador Rzeczypospolitej Henryk Strassburger.

Londyn, 6. 1. — Transatlantyk „Queen Elisabeth”, wiozący na pokładzie 165 delegatów i ekspertów ze Stanów Zjednoczonych, Kanady i Ameryki Łacińskiej na zgrupowanie Narodów Zjednoczonych, przybył do Southampton. Wśród członków delegacji amerykańskiej znajdowała się pani Roosevelt i senator Connaley.

Stettinius, który stoi na czele delegacji amerykańskiej, oświadczył po przybyciu: „Naród i rząd amerykański składają swe najlepsze życzenia sukcesu dla tego wielkiego przedsięwzięcia współpracy całego świata, a delegaci dołożą wszystkich sił, aby uzyskać jak najlepsze wyniki”.

Waszyngton, 6. 1. — Amerykański sekretarz stanu, Byrnes opuścił Waszyngton, udając się do Londynu celem wzięcia udziału w walnym zebraniu Organizacji Narodów Zjednoczonych.

LONDYN, Londyński korespondent PAP donosi, że do porządku dziennego Zgromadzenia Generalnego dodano 3 nowe punkty: 1) wniosek Wielkiej Brytanii w sprawie współpracy ONZ z UNRRA, 2) wniosek Kuby w sprawie ścisłego sformułowania międzynarodowych obowiązków państw należących do ONZ 3) wniosek w sprawie utworzenia Komisji badania energii atomowej. Ostatni wniosek określa również m. in. wykluczenie bomby atomowej ze zbrojeń oraz współpracę nad pokojowym eksploataowaniem energii atomowej.

„Rok 1946 - rokiem decyzji dla Ameryki”

Przemówienie Prezydenta Trumana

Waszyngton. W przemówieniu wygłoszonym przez radio, prez. Truman nazwał r. 1946 „rokiem decyzji dla Ameryki”.

„W roku bieżącym będziemy musieli podjąć decyzję, która zaważy na tym, czy kraj nasz osiągnie wspaniałą przyszłość, o którą walczylimy tak mężnie. Nasze powojenne problemy wewnętrzne są niemniej poważne od międzynarodowych. O ile nie uda się osiągnąć w szybkim czasie produkcji i zatrudnienia w skali przedwojennej, pociągnie to za sobą poważne konsekwencje.”

Następnie prez. Truman wyliczył najważniejsze zadania w życiu wewnętrznym kraju. 1. jak najszybsze przedstawienie przemysłu z produkcji wojennej na pokojową, 2. utrzymanie stanu zatrudnienia, płac i siły nabywczej na wy. okim poziomie w okresie przejściowym.

Przechodząc do zagadnień pracowniczych, prezydent Truman przyznał, że z niepokojem patrzy w przyszłość. W związku z tym ważne jest utworzenie na podstawach prawnych „urzędu do badania warunków pracy”. „Byłście świadkami, jak stowarzyszenie General Motors odmówiło współpracy. W tej chwili nie ma drogi do zmuszenia go do współpracy”.

Podkreślając niebezpieczeństwo coraz to szersze kręgi zataczającej fali strajków, prezydent Truman ostrzega, że „każdy dzień zwłoki w produkcji i opóźnienie

nej jest także otwarta. Tam, gdzie jest ona pożyteczna i niezbędna — inicjatywa prywatna nie będzie hamowana J.W.

przez strajki i lokauty rzucenia na rynek dóbr potrzebnych dla życia pokojowego, jest krzywdą dla naszego państwa”.

W chwili obecnej przyczyną wywołującą inflację są głębsze niż te, które wywołały inflację po pierwszej wojnie światowej i które spowodowały depresję w roku 1920. Przyczyny te mogą spowodować inflację i kryzys, który będzie znacznie poważniejszy niż w roku 1920. Prezydent Truman wniósł komisję Kongresu za odrzucenie środków zalecanych przez niego w celu osiągnięcia pełnego zatrudnienia oraz za odrzucenie zapomóg dla bezrobotnych.

„Sprawa mieszkaniowa — mówił prezydent — jest jednym z najtrudniejszych zagadnień Stanów Zjednoczonych. Piłnie potrzebujemy 5 milionów nowych domów. Musimy wykazać tę samą determinację i tyleż wyobraźni, co w roku 1941, a uda nam się zmobilizować nasze zasoby krajowe i wnieść konieczne nam domy. Ustabilizowanie stosunków na całym świecie wymaga pełnej produkcji i pełnego zatrudnienia w Stanach Zjednoczonych. Rozlegają się wśród nas głosy defetystyczne, trwożne i nieśmiałe, które mówią, że nie możemy tego osiągnąć. Tym ludziom rzucam wyzwanie. Ci ludzie małej wiary, nie przyniosą nam korzyści. Zagadnień naszego życia ekonomicznego, nie rozwiążą nieśmiali i podejrzliwi. Nie możemy stanąć wobec zagadnień, które niesie za sobą rok 1946, w duchu niezdecydowania. Mężczyźni i kobiety, którzy przyczynili się do wielkości naszego kraju i wywalczyli jego wolność byli mocni, odważni i pełni wiary. Musimy okazać się godni spadku, który po sobie zostawili.

Strajki w Ameryce

Londyn, 6. 1. Agencja Reutera donosi, że pracownicy towarzystwa telegraficznego w Nowym Jorku po tanowili rozpocząć strajk w dniu 8 bm., żądając podwyżki płac. Jeśli strajk dojdzie do skutku, wówczas połączenia telegraficzne pomiędzy Nowym Jorkiem i resztą Stanów Zjednoczonych zostaną przerwane.

Nowy Jork, 6. 1. (PAP) Według informacji ministerstwa pracy, w grudniu r. ub. wybuchło w Stanach Zjednoczonych 35 strajków, które ogarnęły 405.000 robotników. Największe strajki odbywają się w firmie General-Motors, w hutach szklanych w Pittsburgu, w okręgu San Francisco (strajk maszynistów) i na północnym zachodzie USA (strajk robotników leśnych). Od chwili kapitulacji Japonii do końca grudnia r. ub. odbyło się w Stanach Zjednoczonych 1.650 strajków. Strajkowało ogółem 1.550.000 robotników.

5000 ton gumy spłonęło koło Sajgonu

Londyn, 7. 1. Agencja Reutera donosi, że około 5000 ton gumy, stanowiące prawie połowę produkcji Indochin, spłonęło w składach na południowy wschód od Sajgonu. Władze brytyjskie oświadczyły, że ogień wybuchł, w czasie napadu nacjonalistów anamijskich, który miał miejsce kilka dni temu. Jeszcze w kilku miejscach w pobliżu Sajgonu zaobserwowano pożary składów gumy. Istnieje obawa, że niszczenie gumy przez nacjonalistów może poważnie odbić się na życiu gospodarczym Indochin.

Udział Francji w komisji do spraw Dal. Wschodu

PARYŻ. Według opublikowanego w Paryżu oświadczenia rządu, Francja weźmie udział w komisji dla spraw Dalekiego Wschodu, zaproponowanej na konferencji mokiewskiej, z tym, żeby we wszystkich kwestiach, w których Francja jest zainteresowana, mogła ona mieć prawo weta, tak jak Wielka Brytania, Stany Zjednoczone, Związek Radziecki i Chiny. Oświadczenie zaznacza, że decyzja francuska będzie podana oficjalnie w nocie rządu francuskiego w odpowiedzi na notę 3 ministrów spraw zagranicznych, przesłaną z Moskwy. Nota ta zostanie doręczona w najbliższych dniach ambasadorowi Stanów Zjednoczonych w Paryżu, Jeffersonowi Caffery. Nota wyraża zgodę Francji na rezolucje moskiewskie w sprawie kontroli nad bombą atomową. (PAP)

KRÓTKIE WIADOMOŚCI Z ZAGRANICY.

— Radio paryskie podaje, że narada ministrów spraw zagranicznych w Moskwie wysunęła sugestie, aby siedzibą konferencji pokojowej był Paryż.

— Radio moskiewskie donosi, że Generalissimus Stalin przyjął Leona Krzyckiego, przewodniczącego kongresu słowiańskiego w Stanach Zjednoczonych. Podczas wizyty obecny był komisarz spraw zagranicznych, Mołotow.

Z procesu w Norymberdze

Kto się przeciwstawiał Hitlerowi,
zapłacił za to swym życiem

Dalsze zeznania świadków

Walter Schelenberg

Norymberga. Trybunał w Norymberdze przesłuchał Waltera Schelenberga, b. dowódcę brygady SS i szefa politycznego wywiadu, działającego na terenie ziem okupowanych. Zeznawał on jako świadek. Schelenberg opowiedział o konferencji w ambasadzie von Pappena w Ankarze, która odbyła się latem 1938 roku i na której krytykowano niektóre posunięcia nazistowskiej polityki zagranicznej. W dalszym ciągu swoich zeznań Schelenberg oświadczył, iż pomiędzy komendą Wehrmachtu, a policją bezpieczeństwa, zawarto porozumienie w sprawie utworzenia grup, które miały się zająć likwidacją Żydów i przywódców politycznych w Związku Radzieckim.

Na pytanie prokuratora Stanów Zjednoczonych, pika Johna Amen, czy Kaltenbrunner zarządził ewakuację obozów koncentracyjnych bez zgody Himmlera, Schelenberg odpowiedział twierdząc i dodał:

„Było to na początku kwietnia 1945 roku. Prezydent Szwajcarii i jego syn złożyli mi wizytę i otrzymali zapewnienie, że obozy koncentracyjne nie będą ewakuowane w miarę posuwania się wojsk alianckich. Zapewnienie to miało być przekazane gen. Eisenhowerowi, Prezydent Szwajcarii i jego syn powrócili do siebie. W kilka dni po tym syn prezydenta Szwajcarii odwiedził mnie w Buchenwald, aby zabrać ze sobą pewną rodzinę żydowską, którą ja sam osobiście zwolniłem. Został nas w trakcie ewakuowania obozu. Poczuli się tym głęboko dotknięci i robili mi gorzkie wyrzuty, że nie dotrzymałem obietnicy. Wobec tego skontaktowałem się z sekretarzem Himmlera i zaprotestowałem przeciwko ewakuacji. Oświadczone mi, iż Himmler nie wydał rozkazu ewakuacji i życzył sobie natychmiastowego jej zaprzestania. Dowiedziałem się po tym, że Kaltenbrunner wydał rozkaz ewakuacji twierdząc, iż fuhrer pragnął, aby wszyscy ważni internowani zostali ewakuowani do południowej części Rzeszy. Kaltenbrunner oświadczył: „Powiedz twemu starszemu, prezydentowi Szwajcarii, iż pozostanie ich jeszcze dosyć”.

Prokurator brytyjski sir David Maxwell Fyfe zapytał Schelenberga, czy przypomina sobie rozmowę między Kaltenbrunnerem a dwoma Gruppenführerami, która miała miejsce na wiosnę 1944 roku na Wilhelmstrasse w Berlinie. Schelenberg przyznał, iż słyszał część tej rozmowy. Była to rozmowa na temat rozstrzelanych brytyjskich i amerykańskich jeńców wojennych. Interwenjował w tej sprawie Międzynarodowy Czerwony Krzyż, zwracając się po informację dotyczącą personalii tych jeńców. Niemieckie ministerstwo spraw zagranicznych powiadomiło o tym szefa polskiej bezpieczeństwa i SD.

Strażnik w obozie koncentracyjnym
w Mauthausen — Hoellriegel

Następnym świadkiem był Austriak z Grazu, Alois Hoellriegel. Jest to najbardziej typowy hitlerowiec ze wszystkich, jacy dotychczas przewinęli się przez ławę świadków. Był on przez 4 lata strażnikiem w obozie koncentracyjnym w Mauthausen. Na pytanie, czy widział on gazownie i rozstrzeliwanie więźniów, odpowiedział cynicznie „Ja wohl”.

Hoellriegel przyznaje również, że widział więźniów rzuconych ze skały tak, iż ponosili śmierć, i dodaje, że Niemcy nazywali ich skoczkami spadochronowymi. Hoellriegel oświadczył, iż widział Kaltenbrunne-
ra i Baldur von Schiracha na terenie obozu.

Oskarżyciel amerykański, płk. Taylor złożył materiały obciążające sztab generalny i naczelne dowództwo armii niemieckiej. Skreślił on historię sztabu generalnego, wykazując, w jaki sposób zawodowi oficerowie godzili się współpracować z nazistami. Ludzie ci zgodzili się z głównymi zasadami głoszonymi przez Hitlera. Generalowie pragnęli rozszerzyć państwo niemieckie ze szkoda dla państw sąsiednich. Wiedzieli oni, iż popierają system nazistowski i pomimo to nie zmienili swego postępowania. W chwili wybuchu wojny generalowie stali się narzędziem Hitlera.

Wyjątki z oświadczenia
Blomberga

Pierwszym dokumentem, przedstawionym przez prokuratora pika Taylora są akta, zawierające zaprzysiężone zeznania gen. Franza Haldera, jednego z kolejnych szefów sztabu generalnego armii niemieckiej. Zeznania te zawierały oświadczenia marszałka von Brauchitscha, który był głównodowodzącym armii do czasu usunięcia go przez Hitlera, i marszałka von Blomberga, który był dowódcą naczelnym do stycznia 1938 roku.

Oto wyjątki z tych oświadczeń. Von Blomberg stwierdza, że przed rokiem 1928 generalowie niemieccy nie byli przeciwnikami Hitlera. Nie było potrzeby przeciwstawiać mu się, skoro osiągał on takie wyniki, jakich pragnęli. Po pewnym czasie jednak niektórzy generalowie poczuli potrzebę jego metody i tracić zaufanie do

niego. Jednakże wszyscy oni nie zajęli określonego stanowiska przeciwko Hitlerowi, choć niektórzy z nich starali się to uczynić i w rezultacie zapłacili za to swym życiem lub utratą stanowiska.

„Na krótko przed moim ustąpieniem ze stanowiska naczelnego dowódcy sił zbrojnych — oświadcza Blomberg, — w roku 1938 Hitler prosił mnie, aby mu wskazać następcę. Wysunąłem kandydaturę Goeringa. Lecz Hitler zaoponował, ponieważ Goering — według opinii Hitlera — nie odznaczał się cierpliwością i pilnością. Funkcje dowódcy objął wówczas Hitler osobiście. W zeznaniach Haldera czytamy: „Najwyższa władza i odpowiedzialność w sprawach wojskowych w Niemczech spoczywała w rękach głowy państwa, którą do roku 1934 był marsz. von Hindenburg, później zaś do roku 1945 — Adolf Hitler. Przed rozpoczęciem jakiegokolwiek operacji zbierali się członkowie 3 rodzajów broni i dawali wskazówki głowie państwa”. W innym oświadczeniu Halder powiedział: „W czasie drugiej wojny światowej nie było ogólnego sztabu generalnego, jak to miało miejsce w pierwszej wojnie światowej”.

Naród niemiecki
pragnął wojny z Polską

Gen. Blaskowitz, który projektował błyskawiczną wojnę z Polską, oświadczył: „Od roku 1919, zwłaszcza zaś od roku 1924 trzy krytyczne kwestie terytorialne — korytarz polski, Zagłębia Ruhry i Saary oraz Kłajpeda — skupiały na sobie uwagę. Zarówno ja, jak i cały sztab niemiecki oraz czolowi oficerowie, wierzyliśmy, że wspomniane 3 sprawy muszą być pewnego dnia załatwione nawet, jeżeli to okaże się koniecznym, przy użyciu sił zbrojnych. Jeśli chodziło o sprawę polską, to blisko 90% narodu niemieckiego było tego samego zdania, co oficerowie. Zawsze odnosiłem się przychylnie do kwestii uzbrojenia Niemiec. Wszyscy oficerowie armii podzielali moje stanowisko i dlatego nie sprzeciwiali się Hitlerowi. Hitler czynił to, czego wszyscy z nas gorąco pragnęli”.

Następnie płk. Taylor przedstawił szereg dokumentów, wykazujących, że naczelne dowództwo armii niemieckiej projektowało wojnę agresywną. Oświadczył on: „Nie jest przestępstwem opracowywanie planów wojskowych. Czynią to wszystkie sztaby wojskowe. Lecz mamy na to dowody, że ci zawodowi żołnierze i marynarze są winni

przestępstwa wojny agresywnej. Dowódcy wojskowi byli dokładnie poinformowani o politycznych i dyplomatycznych machinacjach hitlerowskich”.

Płk. Taylor przedstawił pismo Hitlera z 9 października 1939 r., które zostało doręczone Brauchitschowi, Raederowi, Goeringowi i Kettlowi. W piśmie tym stwierdza się, że wojnę na zachodzie należy rozpocząć natychmiast, wysłać przede wszystkim o całkowitym zniszczeniu armii nieprzyjacielskich, aby wreszcie zadać śmiertelny cios Wielkiej Brytanii. Pismo to napisane przed Dunkierką i bitwą o Wielką Brytanię słała w świetle perspektywy historycznej dwa te wydarzenia jako zdecydowane niepowodzenia niemieckie. Pismo stwierdza: „Czas jest po stronie nieprzyjaciela, nie zaś po naszej. Wielka Brytania może wzmocnić swą siłę, wobec czego jestem zmuszony ostrzec przed niedocenianiem wojsk brytyjskich. Musimy zniszczyć siły anglofrancuskie i niszcząca działalność lotnictwa niemieckiego przeciwko sercu Wielkiej Brytanii będzie wszczęta we właściwym momencie. Jeśli to będzie możliwe, atak rozpocznie się w jesieni. Przygotowania i dyspozycje do ataku będą przeprowadzone przy zastosowaniu wypróbowanych w czasie wojny światowej metod. W tym celu pożądaną jest przestudiowanie tych metod”. W piśmie wyraża się wątpliwość, czy neutralność Belgii i Holandii da się utrzymać. Co się tyczy państw skandynawskich, jeżeli nie wejdą w rachubę nieprzewidziane czynniki, ich neutralność może być utrzymana. Prowadzenie w dalszym ciągu handlu z tymi państwami wydaje się możliwym nawet wówczas, jeśli wojna będzie trwała przez czas dłuższy”.

W dalszym ciągu płk. Taylor przedstawił rozkaz, wydany przez główną kwaterę fuhrera przed inwazją na Norwegię, stwierdzający, że dla zamaskowania inwazji, flaga brytyjska powinna powiewać na wszystkich okrętach niemieckich. „Grupa Narvik” — czytamy w rozkazie — stanowi wyjątek. Dowodzący na tym odcinku oficer, płk. Sundlo, jest po naszej stronie, wobec czego nie należy przewidywać tam żadnych trudności, jeżeli flaga niemiecka będzie powiewała na okrętach, wjeżdżających do portu”. Cytując inne dokumenty marynarki niemieckiej, Taylor oświadczył, że plan inwazji na Danię i Norwegię nie napotkał na sprzeciw w armii niemieckiej, przeciwnie, przekonywano Hitlera, by wprowadził go w życie.

Wyrok na zbrodniarzy wojennych w Leningradzie

Leningrad, 6. 1. Trybunał sądzący zbrodniarzy niemieckich za okrucieństwa popełnione w okolicy Leningradu, uznał dawnych członków armii niemieckiej: Heinricha Roemliger, Karla Hermanna, Strueninga, Franza Wiesę, Fritza Engel'a, Erwina Ernsta Goerera, Arno Duere, Edwarda Sonnenfelda, Ernesta Boema, Erwina Skotka, Gerharda Janke i Ericha Paula Vogla za winnych okrucieństw masowego rozstrzel-

wania i gwałtów, popełnianych na sowieckiej ludności cywilnej, pociągania i grabieży miast i wsi oraz wywożenia obywateli sowieckich na przymusowe roboty do Niemiec.

Trybunał Wojskowy skazał 8 zbrodniarzy — na karę śmierci przez powieszenie, 3 — na 20 lat ciężkich robót i 1 — na 15 lat ciężkich robót.

Nowe perspektywy
kobiety współczesnej

Sprawa równouprawnienia kobiety dość dawno przeszła swoje przesilenie. Mimo tego jednak można przyznać, że w umysłach wielu zrozumieliśmy konieczność równouprawnienia było powierzone. Ostateczna słuszność równouprawnienia została przypieczętowana postawą kobiet w ostatniej wojnie światowej.

W okresie szalejącego terrorku faszystowskiego, którego ostrze skierowane było głównie przeciwko mężczyznom, kobieta spełniała niejako rolę zastępczą. Pełniła funkcje wywiadowcze, łącznicze; przewoziła kompromitujące dowody „winy”. W komórkach dywersyjnych, komisjach likwidacyjnych w powstaniu, zaznaczyła kobieta swą odwagę i siłę charakteru — dorównała mężczyznom czynem zbrojnym. Okres walki nie tylko przekształcił psychikę kobiety, lecz zmienił całkowicie charakter wzajemnego stosunku mężczyzny do kobiety i odwrotnie. Dawniejszy dystans i pewna wrogość, wynikająca z przeszarżowanych metod wychowania, przepięciała się w przyjaźniłą zażyłość, przyczyniając się do lepszego zrozumienia. Konieczność usamodzielnienia się zwiększyła inicjatywę, dała jej rozmach w działaniu i obudziła pragnienie posiadania własnego oblicza.

WROG KOBIECY NR. 1

— Dlatego, jeśli kobieta dąży dziś do osiągnięcia pełnych praw człowieczeństwa, wyzolenia się z ciasnoty horyzontów, w jakich obracała się przez szereg wieków, rozumie w pełni, że 1-szym wrogiem, godzącym w jej prawa, jest faszizm. Że kobiety są w tym względzie uświadomione, świadczy powzięta ostatnio rezolucja przez Federalistyczną Międzynarodową Organizację Kobiet z żądaniem zerwania wszelkich dyplomatycznych stosunków z faszystowską

dyktaturą gen. Franco. Niebezpieczeństwo powrotu faszyzmu powinno zaostreżać czujność kobiet, dążących do pełnego rozwoju tych pierwiastków w życiu społecznym, jakie mogą wnieść przez swą pracę i wysiłek. Spychanie kobiet znów do roli służących swego domu, męża i dzieci, jak to ma miejsce w większości wypadków w krajach o ustroju faszystowskim, zubożyłoby społeczeństwo o wartości, które, dzięki specyficznym właściwościom swej psychiki, wnośli w życie kobieta.

KOBIETA A SOCJALIZM

Swój pełny rozwój osiągnie kobieta jedynie w ustroju, gwarantującym jej prawa na równi z mężczyzną, przynajmniej jej swobodę twórczej pracy w każdej dziedzinie życia. Socjalizm przynosi kobiecie pożądaną atmosferę, która pomaga jej w odbywaniu się niewyrobienia — pozostałości dawnych czasów, zwalcząca przesady, jakie otaczają wciąż jeszcze jej osobę. Jednocześnie zaś w ustroju socjalistycznym znajduje kobieta należyty i właściwy stosunek do wszystkich przyrodzonych jej funkcji: jak macierzyństwo, wychowanie dziecka. Zagadnienie macierzyństwa i wychowania dziecka, postawione na odpowiedniej płaszczyźnie, dają kobiecie możliwość tak wielkiego wkładu w życie społeczeństwa i państwa, że obejście się ona całkowicie bez malpiego naśladownictwa mężczyzny i przyczyni się tym samym do zdrowego samopoczucia kobiet.

Jednocześnie trzeba podkreślić, że socjalizm, ruch, nacechowany silnie pierwiastkiem humanistycznym, odpowiada kobiecie emocjonalnie, jako istocie obdarzonej z natury rzeczy większą subtelnością, wrodzoną skłonnością do współczucia, miłości bliźniego i braterstwa.

NIGDY WIĘCEJ WOJNY!

Idea braterstwa, nierozłączna z ideą socjalistyczną, powinna znaleźć swą realiza-

Horoskopy prasy brytyjskiej
za rok 1946

Z okazji wkroczenia w nowy rok kalendarzowy, prasa brytyjska, tak codzienna, jak i periodyczna daje przegląd wydarzeń roku 1945 i stawia horoskopy na rok 1946. Z wyjątkiem jednego „Tribune”, który uległ nagle atakowi melancholii i kreśli obraz pefen najczarniejszych barw, wszystkie czasopisma zapatrują się optymistycznie na rozwój wydarzeń w nadchodzącym roku.

„Economista”. Zdaniem „Economista” możemy się w przyszłym roku spodziewać pokoju, jeżeli będą spełnione trzy warunki:

1) Jeżeli trzej ministrowie potrafią w dalszym ciągu znaleźć wspólny język,

2) Jeżeli dojdzie do zatwierdzenia i wprowadzenia w życie układów gospodarczych, i

3) Jeżeli Organizacja Narodów Zjednoczonych okaże się organizmem zdolnym do życia i załatwiania sporów międzynarodowych.

„Spectator”. „Chaos, głód i troski — pisze „Spectator” — panują w Europie. Ale przypomnijmy sobie, jak wkroczyliśmy w rok 1945. Szalała wojna. Ofensywa Rundstedta była w całej pełni i zdążyła do osiągnięcia Antwerpii oraz do posunięcia się dalej na Zachód.

Wszystkich napawała troską myśl o nowych rodzajach broni niemieckiej. Nawet po upadku Niemiec nie można było odetchnąć, liczono się jeszcze z dwuletnią wojną na Dalekim Wschodzie. A teraz mamy wojnę wygraną i pokój. Jeśli budowniczy pokoju dorosną do swych zadań to możemy się spodziewać w nowym roku szczęścia i dobrobytu. Nastąpi to szczególnie, jeśli spełnione będą następujące warunki:

1) Jeżeli podstawy współpracy, jakie ułożyli trzej ministrowie spraw zagranicznych, będą trwałe,

2) Jeżeli ratyfikowana będzie przez Kongres amerykański ustawa pożyczkowa, i

3) Jeżeli ugruntowana będzie na silnej podstawie Organizacja Narodów Zjednoczonych”.

„Times”. „Obaj potężni sojusznicy Rosji — pisze „Times” — uznali, że bez jej udziału nie da się nic przeprowadzić tak na Wschodzie, jak i na Zachodzie. Rosja ma najdłuższe granice z Azją i interesy jej są tam o wiele większe aniżeli innych mocarstw oddzielonych od Azji wielkimi przestrzeniami morskimi”.

Wciąż jeszcze za słabo są akcentowane objawy dobrej woli ze strony mocarstw w utrwaleniu powszechnego pokoju światowego. Wobec pewnych niepokojących objawów we współżyciu narodów, życie przybiera formy tymczasowości, nie-trwałej gry wydarzeń. Pewnym jest, że wole pokoju utrzymać mogą nie rzęły, lecz narody. Dlatego kobiety, reprezentujące ponad 50 proc. ogółu ludności, i tu znaczący muszą swoje zdecydowane stanowisko. Dążyć do utrwalenia powszechnego pokoju mogą trzema zasadniczymi drogami: walką z faszyzmem, właściwym wychowaniem dziecka, przyszłego obywatela, i wreszcie przez porozumienie międzynarodowe.

O WIĘKSZE UAKTYWNIENIE KOBIECY

Obowiązki, wynikające z równouprawnienia, stara się kobieta sumiennie wypełniać. Spełnia podwójną rolę w życiu społecznym: jako główna podpora domu, matka i gospodyni, jako pracownica, oddająca swe wysiłki społeczeństwu. Jednakże w porównaniu z wkładem swych sił, nie czerpie w dostatecznej mierze korzyści, wpływających z jej uprawnień. Znikoma ilość poważnych stanowisk jest obciążona przez kobiety. Nie we wszystkich zawodach liczą się poważnie z jej zdanem. Co więcej, kobiety same często nie mają do siebie zaufania i zdają się na decyzje mężczyzny. Typowym przykładem tego stanu rzeczy są Rady Zakładowe, w których procentowo kobiety stanowią znaczną mniejszość.

W obecnym okresie, gdy wprowadzamy w życie ustrój socjalistyczny, kwestia zrozumienia i rozwinięcia inicjatywy ze strony kobiet, aby istotnie mogły one zrealizować maksimum swych możliwości, leży nie tylko w pozycji bierności wykonywającej, ale także w podejmowaniu tych zadań, które dotychczas były wyłączną domeną mężczyzny. („Naprzód”)

— Państwowe Seminarium dla Wychowawczyń Przedszkoli w Toruniu, Szpitalna 6, przyjmuje zgłoszenia do I i II klasy 3-letniego Seminarium oraz na 3-miesięczne kursy pedagogiczne. Do Seminarium obowiązują wiek 14 do 19 lat, na kursy 18 do 30 lat. Nauka w Seminarium rozpocznie się 8 bm. na kursie 10 bm.

— Sekretariat Związku Caritas podaje do wiadomości, że w terenie jego działalności t.j. w obszarze wjev. Pomorskiego znajduje stałą pracę dla egzaminowanych pań sanitariuszek z praktyką pielęgnarską, zdolnych do samodzielnego zorganizowania i poprowadzenia Ośrodków Zdrowia, oraz dla egzaminowanych pań ochronek i przedszkolank. Panie uczciwe, zamierzające z poświęceniem opiekować się chorymi i dziećmi, zechcą nadesłać zgłoszenia pisemne do Sekretariatu Związku Caritas na ręce Ks. Dyrektora Szczurkowskiego, Grudziądz, ul. Moniuszki 8 z podaniem kwalifikacji.

— Przypominamy naszym Czytelnikom, że notatki i komunikaty do kroniki grudziądzkiej oraz ogłoszenia do numeru następnego przyjmujemy tylko do godz. 12-ej.

Na MKOS

W ubiegłym tygodniu wpłacono na rzecz Miejskiego Komitetu Opieki Społecznej w Grudziądzu, następujące sumy:

1. Państwowa Fabryka Cukrów i Czekolady Nr 4, dawniej „Głokona” — 1500 zł, od pracowników — 1.598,65 zł.
2. Borkowski Paweł, fabryka pierników — 400 zł.
3. Fabryka Pepegę: od pracowników fizycznych — 948,38 zł, od pracowników umysłowych — 319 zł.
4. Państwowy Urząd Repatriacyjny — 124,50 zł.
5. J. Kotlewska, skład wyrobów tytoniowych, Mickiewicza 8 — 150 zł.

Podziękowanie

Dzięki wielkiej ofiarności grudziądzkich obywateli mógł oddział „Caritas” parafii św. Mikołaja urządzić piękną uroczystość wigilijną, na której obdarzono 700 osób wędlinami, mąką itp. żywnością. Wszystkim ofiarodawcom, ob. ob.: piekarzom, rzeźnikom, kupcom, wszystkim, którzy złożyli jakiegobądź dary pieniężne lub żywność, składamy serdeczne „Bóg zapłać”.

Oddział „Caritas” parafii św. Mikołaja
Ks. P. Kalinowski, dyrektor

Ze sportu

KKS Wisła. Miesięczne zebranie wszystkich sekcji odbędzie się w piątek 11 bm. o godz. 18 w stołówce kolejowej vis a vis dworca. Ze względu na ważność obrad, przybycie wszystkich członków obowiązkowe.

Bilans najlepszych wyników w świecie lekkoatletycznym w roku 1945

Tabela 3 najlepszych wyników lekkoatletycznych, osiągniętych w roku 1945.

- Biegi 100 m**
- 1) Ewell (USA) — 10,3; 2) Edwards (USA) — 10,4; 3) Samuel's (USA) — 10,5.
- Biegi 200 m**
- 1) Klemmer (USA) — 20,9; 2) Crawson (USA) — Shurr (USA) — 21,2; 3) Harris (USA), Van Velzer (USA) — 21,3.
- Biegi 400 m**
- 1) Harris (N. Zelandia) — 47,8; 2) Storskrubb (Finlandia) — 48; 3) Sigonney (Francja) — 48,2.
- Biegi 800 m**
- 1) Storskrubb (Finlandia) — 1,49,3; 2) Holst-Sorensen — 1,49,4; 3) Hansenne (Francja) — 1,50,2.
- Biegi 1500 m**
- 1) Andersson (Szwecja) — 3,45,0; 2) Hägg (Szwecja) — 3,45,2; 3) Persson (Szwecja) — 3,46,2.
- Biegi 3000 m**
- 1) Hägg (Szwecja) — 8,15,8; 2) Durkfeldt — 8,18,2; 3) Ahlden (Szwecja) — 8,19,2.
- Biegi 5000 m**
- 1) Heine (Finlandia) — 14,17,2; 2) Oestbrink (Szwecja) — 14,22,8; 3) Durkfeldt (Szwecja) — 14,25,6.
- Skok w dal**
- 1) Nell (USA) — 7,569; 2) Douglas (USA) — 7,531; 3) Lewis (USA) — 7,518.
- Skok wzwyż**
- 1) Wiesner (USA) — 2,000; Sheffield (USA) — 1,997; 3) Barsdale (USA) — 1,981.
- Rzut dyskiem**
- 1) Consolini (Włochy) — 51,90; 2) Bangert (USA) — 49,60; 3) Nyqvist (Finlandia) — 49,31.
- Rzut oszczepem**
- 1) Rautavaara (Finlandia) — 75,47; 2) S. Erikson (Szwecja) — 73,19; 3) Jarvainen (Finlandia) — 71,79.

Z powiatu

RADZYN

Od naszego korespondenta

— Posiedzenie Miejskiej Rady Narodowej. Wieczorem dnia 31 grudnia 1945 r. o godz. 19 odbyło się posiedzenie Miejskiej Rady Narodowej. Po powziętych uchwałach na tle gospodarki miejskiej i rozpatrzeniu niektórych wniosków Opieki Społecznej, przewodniczący MRN ob. Józef Olszta złożył życzenia Noworoczne. Na tym posiedzeniu obecny był nowo obrany burmistrz miasta Radzyna, ob. Józef Kordylas, sekretarz miejscowego PPR, który także złożył życzenia całej Miejskiej Radzie Narodowej.

— Życie gospodarze naszego miasta. Jak wygląda życie gospodarze naszego miasta, niechaj zilustrują poniższe dane:

Przedsiębiorstwa Miejskie, jak Rzeźnia i Wodociąg, funkcjonują bardzo dobrze, a to dzięki fachowemu kierownictwu ob. Dombrowskiego, który z dużym poświęceniem oddaje się pracy w tych Zakładach. Mimo przerw w dostawie prądu, mieszkańcy ani na chwilę nie zostali pozbawieni wody, ponieważ ob. D. postarał się o rezerwowego motor pędzony benzyną lub ropą.

Mleczarnia Spółdzielcza o zapędzie elektrycznym pod kierownictwem ob. Grzedy przerabia już dość poważną ilość mleka na masło, sery i twaróg. Młyny elektryczne stojące dziś pod sekwestrem PPS, są czynne dzień i noc i dostarczają poważną ilość mąki.

Prócz tego istnieje w Radzynie Gmina Spółdzielcza Samopomocy Chłopskiej, Radzińska Spółdzielnia Spożywców, 2 rzeźni, 3 piekarnie, 3 składy kolonialne, 1 Restauracja Miejska, 2 warsztaty stolarskie z zapędem elektrycznym, 2 zakłady fryzjerskie, 3 warsztaty krawieckie, 5 warsztatów szewskich, 2 składy galanterijne, 1 warsztat kłodzijski z zapędem elektrycznym, 2 warsztaty blacharsko-instalacyjne i 3 warsztaty kowalско-ślusarskie.

Potrzebny jest też za konieczne zakład dentystyczny, oraz hotel. Ten ostatni ma wkrótce powstać na skutek starania właściciela „Strzelnicy” ob. Chudzińskiego, a z nastaniem wiosny ufa się, że miasto Radzyna stać będzie w pełni rozkwitu.

Urząd Pocztowy, który uzyskał nowy pomieszczenie gmach przy Rynku 24, prezentuje się dziś dobrze. Pozostaje jeszcze jedno życzenie, wprowadzenie targów tygodniowych, przez co podniósłby się ruch gospodarczo-handlowy.

— Zabawa Straży Pożarnej. Tutejsza Ochotnicza Straż Pożarna pod kierownictwem Komendanta ob. Edmunda Zuchowskiego, urządziła w dniu 30 grudnia 1945 r. w sali Strzelnicy przedstawienie amatorskie pod tytułem „Potrojna Narzeczona”. Sztuka udała się znakomicie. Główne role kreowali: Zuchowski — ojciec; Szymański — swat, oraz p. Jaranowska. — Publiczności dużo — zadowolenie ogólne.

Następnego dnia, t.j. w Sylwestra odbyła się zabawa ludowa. O północy przybył na salę nowo obrany burmistrz, którego powitano z entuzjazmem. W serdecznych słowach podziękował burmistrz obywatelom za zaufanie, oraz wyraził zapewnienie, że starać się będzie nieść pomoc każdemu, kto tej pomocy potrzebuje.

GRUTA

— Wznowiona działalność Caritasu. Dzięki ofiarności parafian na tut. terenie, Tydzień Miłosierdzia przyniósł znaczny dochód w gotówce, naturaliach i odzież, którą to obdarował Gwiazdior najbardziej potrzebujących rodzin w dniu 23. 12. 45 r., wywołując ogólną i niekłamana radość.

Z przyjemnością podkreślić należy ruch miejscowej młodzieży na polu charytatywnym, która złożyła dowód zrozumienia tej wzniosłej idei chrześcijańskiej, wzmacniając budżet Caritasu pokazaną sumą, zebraną przez wystawienie na miejscowej scenie wartościowego obrazu scenicznego, o wysokich walorach etyczno-religijnych p.t. „Odnalezione szczęście” — Strubego.

Nieczekiwany, jak na stosunki miejscowe, był poziom wykonania przedstawienia przez zespół amatorski, jak i słiczne efekty świetlne w połączeniu z muzyką. Pragnęlibyśmy więcej takich przeżyć głębokich i estetycznych.

Dowodem zrozumienia idei przewodniej młodzieży i zainteresowania się sztuką, było także przepelnienie na sali, że zaszła konieczność powtórzenia przedstawienia w dniu następnym.

Przedłużeniem miłego nastroju była wieczornica wigilijna, z której dochód również powędrował na cele Caritasu.

Obserwator.

Osadnictwo ludzi zasłużonych na terenie Pomorza

Na podstawie zarządzenia ministerialnego Powiatowe Urzędy Ziemskie na terenie Pomorza zostały zobowiązane do zarezerwowania po 10 gospodarstw pomieszczeń w każdym powiecie dla ludzi szczególnie zasłużonych w pracy politycznej i społecznej.

Mały feljeton

Z nowym rokiem — równym krokiem

W dniu Nowego Roku spotkałem na Rynku Rybnym dobrego, starego mego przyjaciela, mistrza kominarskiego, ob. Ciupkę.

— Szczęśliwego Nowego Roku! — mówi do idącego z wami, lecz nieco ślipowym krokiem, kochanego Łojzia (Alojzy mu na imię).

— Daj Boże, wszystkiego jak w komorze — zareplikował wierszem poezyjnym, mój Alojś.

— Mówisz wierszem, niby poeta — rzekłem, ścisnąc sadzami okrytą dłoń mego przyjaciela.

— A no, niby tak trzeba, człek chodzi z życzeniami noworocznymi, musi zaimać mówić wierszem. Zaraz ci — powiada do mnie — powiem mój niby wiersz, słuchaj: „Z nowym rokiem, Równym krokiem, Składam Wam życzenia, Byście cały rokcek Boży Mieli do czyszczenia Wasz kominek hoży. Ładnie, składnie, Nie szkaradnie, Czyścić Wam będzie Znany tu w sądzie Zwawy i dziarski Mistrz kominarski Alojzy Ciupka.”

Oniemiałem z nadmiaru wrażeń noworocznej tej poezji — i pogratulowałem Łojzowi poetyckiej weny.

— Podobają ci się — co? — Ależ, oczywiście — rzekłem — w kilku wierszach dużo treści.

— No, jak ty tak mówisz — to już wierz, że mu się udało.

— Jakto mu? Więc nie ty jesteś autorem tego wiersza?

— Skądże ja, napisał go mój pomocnik Adaś Brodawka, zdolny chłop — no nie?

— Oczywiście zdolny i dowcipny. Łojzio zadowolony uścił mi dłoń i z nowym Rokiem — równym (lekkim chwiejnym) krokiem pomknął na swą rundę noworoczną.

T. N.

Z Pomorza

CHELMNO

— Świadczenia rzeczowe: Powiat chełmiński, który do niedawna w akcji zdawania kontyngentów zbożowych zajmował jedno z końcowych miejsc, uplasował się obecnie na 3-cim miejscu. Gdy do 1. 12. ub. r. zdano zaledwie 29,9% nałożonego kontyngentu zbożowego, to w dniu 20. 12. stan zdanego kontyngentu wyraża się cyfrą 5.187,5 t. — czyli 50,8%. Przyczyn tej gwałtownej zmiany szukać należy w tym, że po zakończeniu akcji ziemniaczanej i buraczonej, cały wysiłek skierowano na przeprowadzenie młócki. Jakkolwiek władze natrafiają na trudności w dostarczaniu maszyn i węgla, to jednak dotychczasowe wyniki są pokazane.

Najwyższy procent kontyngentu zdali gminy: Papowo Biskupie 65,2%, Kijewo 59%, Starogród 53,9%, a inne średnio 42%. Dla tych, którzy zdali conajmniej 30%, przewidziane są premie w proporcji do zdanych świadczeń. Premie obejmują artykuły tekstylne, sprzęt rolniczy i domowy, materiały budowlane i nawozy sztuczne. Rozprawdaniem tych artykułów zajmuje się Spółdzielnia Samopomocy Chłopskiej.

Szczególnie podkreślić należy duże zrozumienie dla sprawy świadczeń rzeczowych wśród rybaków tut. powiatu. Kontyngent nałożony do 1 kwietnia 1946 r. już wykonano w 96%. Kilku zdało dużo ponad przewidziane normy i tak ob. Perszka Maksymilian 190%, ob. Kowalewski Bolesław 132%, ob. Grajewski Jan 109% i ob. Grenert Józef 100%. Kontyngent mleczny wykonano tylko w 87%. Przyczyną tego jest duża ilość krow wysoko cielnych.

TORUN

— Straty wojenne Towarzystwa Naukowego. Towarzystwo Naukowe w Toruniu poniosło w czasie okupacji wielkie straty. Lista zamordowanych przez Niemców członków Towarzystwa zawiera ponad 50 nazwisk. O wielu członkach Towarzystwa do dzisiaj zupełnie brak wiadomości.

W latach 1939 do 1945 zmarli m. in. członkowie honorowi Towarzystwa, prof. Bronisław Dembiński, ks. prałat Alfons Mańkowski, a z członków dożywczych, ks. biskup Stanisław Okoniewski. Z członków zwyczajnych straciło Towarzystwo Władysława Berkana z Poznania Antoniego Bolta, długoletniego prezydenta miasta Torunia, ks. biskupa Konstantego Dominika, prezydenta Leona Raszeję oraz szereg znanych wybitnych działaczy naukowych, którzy przeżyli w obozach koncentracyjnych w Stutthofie, Oświęcimie i Sachsenhausen.

ZŁOTÓW

— Wigilia dla repatriantów. Państwowy Urząd Repatriacyjny w Złotowie przygotował dla repatriantów, przebywających na punkcie przejściowym, miłą niespodziankę, urządzając uroczystą wigilię. Na wieczery zgrupowali się repatrianci, goście, oraz przedstawiciele miejscowych urzędów ze starostą powiatu, Paruszewskim na czele. Starosta życzył rodakom p. myśnej pracy na nowych placówkach, zapewniając repatriantom pomoc i opiekę. Dzieci otrzymały urominki gwiazdkowe.

Z ŻYCIA PARTII

OM. TUR. urzędu

kurs kroju, szycia i haftowania

Kurs rozpocznie się z dniem 15. 1. 46 r. w gmachu OM TUR przy ul. Wybickiego 38,40, pod fachowym kierownictwem mistrzyni kroju, szycia i haftu. Oplatą za naukę wynosząc 35 zł miesięcznie. Zapisy przyjmuje Sekretariat TUR i Sekretariat PPS przy ul. Fortecznej 8.

Kursy samochodowe

Kursy Samochodowe „Gryf” przy OM TUR w Grudziądzu, szkoła kandydatów na kierowców samochodowych zawodowych i amatorów. Zapisy na nowy kurs przyjmuje kancelaria szkoły, Grudziądz, Wybickiego 38,40.

Liczny udział członków PPS. na ostatnim wykładzie tow. Szulca

Dnia 5 stycznia 1946 r. o godz. 17 odbył się w loku PPS przy ul. Fortecznej zapowiadany wieczór dyskusyjny p.t. „Historia Polskiej Partii Socjalistycznej” przy licznych współudziałach członków i sympatyków. Tow. Szulca w swoim rzeczowo i dobrze ujętym wykładzie przedstawił i scharakteryzował jasno i przystępnie polski ruch socjalistyczny i jego działaczy i stosunek tegoż ruchu, do ruchu socjalistycznego innych państw.

Prelekcja tow. Szulca zyskała duże uznanie ze strony słuchaczy i była oklaskiwana. Wieczór dyskusyjny zakończył się o godz. 18.30.

Wieczór Sylwestrowy

w Ubezpieczalni Społecznej

Koło P. P. S. wspólnie z Związkiem Zaw. urządziło w Ubezpieczalni Społecznej, tej instytucji świata pracy, w której do wybuchu wojny rządziła kilka sanacyjna, stwarzając synekury dla emerytowanych wojskowych z pod znaku O. Z. N., wieczorek sylwestrowy, na którym witano nie tylko Nowy Rok, ale i wybór tymczasowej Rady Ubezpieczeniowej. Nareszcie i w tej placówce ma świat pracy swój samorząd. Przejście tej zdobyczy świata pracy pod zarząd robotnika i inteligenta pracującego, jak niemniej, osoba dyrektora, który jest szczerym demokratą, dają gwarancję, że świat pracy dojdzie do pełnych swych praw w tej przez siebie i dla siebie stworzonej instytucji.

Świadczenia rzeczowe w zbożu.

Bydgoszcz, 4. I. 1946 r. — Akcja kontyngentowa w zbożu do dnia 3. I. 1946 r. przedstawia się następująco:

1. Powiat Szubin	4749,2 ton	57,7 %
2. „ Swiecie	4500,6	56,6
3. „ Chełmno	5696,6	55,8
4. „ Tuchola	1772,4	58,7
5. „ Wyrzysk	5871,1	48,6
6. „ Rypin	5224,6	47,3
7. „ Sępólno	4145,3	44,4
8. „ Bydgoszcz	4686,6	42,7
9. „ Toruń	3709,8	42,2
10. „ Inowrocław	6124,-	41,2
11. „ Brodnica	3907,-	38,8
12. „ Lipno	4596,3	37,2
13. „ Wąbrzeźno	2964,-	35,9
14. „ Lubawa	4194,6	35,8
15. „ Nieszawa	5583,-	33,8
16. „ Włocławek	5146,5	33,5
17. „ Grudziądz	3105,6	32,5
18. „ Chojnice	2066,7	31,4
Ogółem zebrano	78404,2 ton	co stanowi 41,9 % (UW).

Samochody UNRRA

dla rolnictwa pomorskiego

Pełnomocnik Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych dla spraw akcji siennej na województwo pomorskie otrzymał do rozdziału na teren Pomorza 25 samochodów UNRRA, które zostaną przekazane najbardziej ubogim pod względem transportu powiatom województwa pomorskiego.

SKŁAD spóżywczy do wynajęcia. Szewska nr. 22. (22)

UNIEWAŻNIAM skradzioną kennkartę na nazwisko Bak Marcjanna, zam. Grudziądz, ul. Dąbrowskiego 14. (23)

ZAGINAŁ PIES — WILK, wabi się Sasza, jest własnością Więzienia Kanno Śledczego w Grudziądzu, ul. Budkiewicza 15/17, dokąd należy go zwrócić. Kto go nieprawnie przetrzymuje, zostanie pociągnięty do odpowiedzialności. (20)

ZGUBIONO kartę rejestracyjną, wydaną przez R. K. U. Malbork na nazwisko Marzurowski Antoni, Wielki Różan, pow. Kwidziński. (21)

POSZUKUJE maszynę, młynskie walce, odzieżowe płaskie, pasy i gazę 9, 10, 11, 12. — maszyny stołarskie, kompletne urządzenie do wyrabiania dachówek i rur betonowych. Zgłoszenia w Składzie Spożywców, ul. Koszarowa 16. (24/25)